

Múrarmálið – vit, skil og sakkunnleiki

Oddagrein

MENTAMÁLARÁÐHARRIN er vassaður so langt út í málinum um Kirkjubómúrinn, at hann nú tekur til tey ikki ókendu ráð at vassa enn longur út. Hann er nú í ferð við at vaða út, har hann ikki grynir. Ikki lögdi, at almenningurin og sakkunnleikin standa spyrjandi. Hvat er hetta alt fyrri nakað? Hava vit ikki fingið bygnaðarbroytingarnar júst fyrri at forða fyrri, at landsstýrismenn taka avgerðir uttan eitt minstamál av málsviðgerð?

HAVA vit ikki enn fingið nóg mikið av sterkum monnum, sum halda seg automatiskt fáa skil fyrri øllum í somu løtu, teir gerast landsstýrismenn? Er hetta tann nýggja og betraða rættartryggin, at ein landsstýrismaður einvíst tulkar lógirnar, sum tað passar honum? Er einaveldið komið aftur í politiska hásætið?

NÚ má vit, skil og sakkunnleiki aftur takast í álvara her á landi. Nú mugu embættismennirnir sláa nevan í borðið og siga Sámali Peturi, at eitt minstamál av sakkunnleiki má leggjast til grund fyrri mentanarpolitiskum avgerðum. Vit skilja væl, um landsstýrismaðurinn innast inni er illa við av sínum egnu mistøkum í múrarmálinum. Mistøk er milt sagt, tí sjaldan er eitt mál handfarið so óprofessionelt sum hetta. Men lat fara. Vit skilja landsstýrismannin væl, at hann nú leitar eftir einum útvegi, fyrri at sleppa burtur úr hesum hirlivasa, men hetta gerst ikki við at gera enn fleiri mistøk. Hetta gerst bert við at rætta gjørd mistøk.

VIT mæla landsstýrismanninum til at gloyma alt, sum hann higartil hevur sagt um múrin. Ger hann tað, so fara fólk kanska fyrri mursins skyld at gera tað sama. Byrja so heilt av nýggjum. Lat málið um Kirkjubómúrinn fáa ta sakkunnna viðgerð, ið hoyrir til eithvørt mál, har talan er um at bjarga forminni undan tving. At fara at kanna, um Kirkjubómúrinn er eitt forminni er, sum longu sagt av øðrum, ein absurditet. Tað svarar til, at sjógarpurinn Sámali Petur tann 27. oktober ætla sær á flót. Hann hyggur í Almanakkan ella eins væl í Sosialin og lesur: «Máin longest frá jörðini». Men sigur hann við seg sjálfan: «Áðrenn eg kann fara á flót, má eg kanna, um máin er til». Men hetta hevði tann skilamaðurin Sámali Petur ikki droymt um, tí hann veit at máin er til. Og hann veit eisini, at Kirkjubómúrinn er eitt forminni, uttan mun til hvørja forgerð, ið hann annars hevur.

LÓGIN og kunngerðirnar siga klárt og greitt, hvussu farast skal fram í slíkum forum, her er einki at ivast í. Lógin hevur ikki til endamáls, at einhøv Hanus og Janus, sum ikki tolar sýnið av einum forminni, ið stendur sum toft, skal sleppa at gera hesa toft til brúshús. Lógin hevur hinvegin til endamáls at tryggja okkum og okkara eftirkomarum, at jarðføst forminni fáa frið (tað er hetta, sum liggur í orðinum 'friðing'), at tey eru undir eftirlit av sakkunnleikanum, les Forminnisavninum (tað er tað vit hava sakkunnleikan til), at forminni kunnu varðveitast og rekjast, soleiðis at tey kunnu gleða føroyingar og ferðandi í alla ævir. Hetta endamál kann ikki rokjast, um hægsti myndugleikisetir allan sakkunnleika og allar viðkomandi stovnar til viks, hvørja ferð onkur smartur persónur ella óvritsknokkur fær eitt smart hugskot. Tað er júst hesum smartu og óvritsknokkunum lógin skal verja forminni imóti.

MEN um lógarinnar hægsti verji, landsstýrismaðurin, mentamálaráðharrin, setir alt til viks og gevur eftir fyrri teimum smartu, so svikur hann sína fremstu skyldu, sum er at umsita eitt málsoki eftir lógarinnar bókstavi og ikki minst hennara anda. Vit fara tí enn einaferð at heita á landsstýrismanninum um at lata skil, vit og sakkunnleika ráða. Tað er eingin skomm at gera eitt mistak. Skommin er at halda fram við mistakinum, hoast øll vinarað um at venda aftur á beina kos. Broytir Sámali Petur kos og letur málið ganga sína gongd «eftir bókini», so ætli tað honum til heiðurs og vit skulu verða fyrst at viðurkenna hetta.

Sosialurin

Lesarabrøv

Búnaðardepilin, fallit?

Í samband við tað, sum er farið fram viðvíkjandi Búnaðardeplinum í Kollafirði, skulu her gerast nakrar viðmerkingar til landsstýrismannin í búnaðarmálum - Ivan Johannesen. Málið snýr seg um, at ein tilkominn bóndi má víkja fyrri hugflog og sinnalagi landsstýrismansins.

Nú, tá tað tá seinastu tíðina hevur verið so nógv at sæð og hoyrt um Royndarstöðina, sum var, og spældi fallit, og reis uppaltur við navnaðarbygging, sum onnur partafelag - nevniliga Búnaðardepilin, man tað vera uppá tíðina at Føroya fólk

lær at vita, hvat tað er sum veruliga er farið fram í hesum máli, og hvat tað er, sum hetta í veruleikanum snýr seg um. Ikki kann annað sigast, at tað er tær til mikla söma, soleiðis sum málið liggur.

Tað snýr seg um tað, at tú persónliga bleiv fornermaður við bóndan - tað er øll grundin, og so skuldi hann koyrast út í myrki og vónloysi. Øll onnur forkláring er tann reina undanförsla. Búnaðardepilin hevur 70 áseyðir, og ikki 55, sum ført er fram, og tað man vera nógv meira enn nokk, til at royna tilvænting við. Annars hava bóndur yvirhøvur gott skil fyrri seyði, og tað

munnu vera fáir, sum eru glaðir fyrri tað slagði.

Tveir aðrir menn máttu gera hetta skitna arbeiði, við at undirskriva uppsøgnina fyrri teg, og harvið deyðadómur veyr ein mann sum hevur verið í hesum arbeiði alt sitt lív, og sum nú er komin so væl til árs, at tað er ov seint at fara at hugsa um at fáa sær annað arbeiði.

Hvør skuldi trúð til ein mann sum teg, at tú fór at gera teg sekan í eini gerð av slíkum slag sum hesari, at tú hesa stuttu tíð úti í Tinganesi, fór at reisa tær sjálvum ein minnisvarða sum hendan. Eisini mást tú hava gloymt, at skjótt fer Føroya fólk at víga polit-

ikkarnar á vektiskálina, og avsiga dómar. Verður tú funnin ov lættur, so verður tað ikki sama vónloysi fyrri teg, sum bóndin er koyrdur út í, tí tú ert væl tryggjaður figgarliga.

Tú mátti verið so mikið at tær komin, at tú dugdi at siggja tað skeiva í hesum her, og rættaði mistakið, og ikki gjørdi sum hin tænarin, sum sjálvur bleiv revsaður, og tað hart, tí hann var so hardur móti øðrum - tað søguna kennur tú. Tú ert okkara tænar, og ikki øvugt.

Helgi Skorá

Verkamannafylkingin bjóðar fólki at gerast limir

Stevnuskráin í hvørt hús

Higartil hava vit í VMF gjørt mest vart við okkum við at vísa á skeiva politikk-in hjá hinum flokkunum.

Skal veljarin taka støðu til VMF, er eisini neyðugt at vita, hvønn politikk fylkingin sjálf stendur fyrri. Tí hava vit avgjørt at senda hvørjum húski í landinum eitt eintak av stevnuskrá okkara, og vóna vit, at hon verður lesin við áhuga.

Átrokandi stórmál

Fleiri sera týðningarmikil mál eru at taka støðu til, nú vit nærkast aldaraskiftinum.

Neyðugt er við einari gjøllari utgreining av viðurskiftinum millum Føroyar-Danmark og øllum tí, ið hoyrir við til hendan spurning: Heimastýrislógin, skuldin til Tjóðbankan, Fíggjargrunnurin, Føroya Banki (privatisering ella ikki?), Framtaksgrunnurin, Fiskavirking, bankakanningin, undirgrundin, Danmark og føroyska oljuginnan, handilsambandið Føroyar og onnur lond o.s.fr.

VMF hevur tað sjónarmið, at føroyingar gjøgnum eina fólkaatkvøðu skulu avgera, hvat samband skal vera millum Føroyar og Danmark í framtíðini.

Fiskivinnupolitikkur

Í VMF eru vit bangin fyrri, at um borgarligu flokkarnir sleppa at halda fram at styra fiskivinnuni, hava vit skjótt nakrar fáar reiðarar, ið sita á øllum fiskirettindunum.

VMF fer framhaldandi at virka fyrri, at útróðrarflotin

verður varðveittur, og at veiðiflötin verður endurnýggjaður.

Framleiðsla á landi og oljuginnan

Átrokandi er at fáa gongd á framleiðsluna á landi, bæði innan fiskiindustri og alternativar framleiðslur, so vit fáa landið á fótur aftur.

Í VMF eru vit greið yvir, at skal ein oljuginna gagna landinum, so er neyðugt at bygdur og býir standa saman, og at vit lurta eftir teimum nógvu ráðgevarum, ið hava lagt okkum eina við at styra oljuginnuni eftir okkara freytum.

Stevnumið, ið skulu lætta um gerandisdagin

Í skránni eru eisini stevnumið, ið hava til endamáls at lætta um hjá smábarnafamiljum og øðrum.

Ibúðir skulu byggjast á størri plássunum, so fólk kunnu leiga, og ikki skal vera neyðugt at skylda út við eina millión fyrri at fáa tak yvir høvðið. Tað almenna skal gjalda størri part av barnaansingini. Fólk skulu í mesta lagi vera arbeiðsleys í eitt hálvt ár, so skulu tey verða sett í gongd við okkurt mennandi. Smáplássini skulu varðveitast, um neyðugt við stuðli.

Stuðlið VMF

Nógv onnur mál, enn her eru nevnd, eru umrødd í stevnuskránni, og vit vóna, sum áður sagt, at hon verður lesin við áhuga.

Í bóklinginum er prentað eitt greitt til fólk, ið vilja

gerast limir í VMF.

Tað hevði verið okkum ein góður stuðul, um tit, ið taka undir við sjónarmiðum okkara, høvdu teknað tykk-

um sum limir í fylkingini.

fyrri Verkamannafylkingina landsf. Alis Jacobsen

P/F Kaj Andreassen & Co.

Klængran 5 • 188 Høyrík
Tlf. 15600 • Fax. 18008

Bjargingarútgerð
Skipsútgerð
Trygdarútgerð
Viðfestisvognar
BT-lyftivognar

Boriútgerð
Kompressorar
Luftamboð
Borir/Slangur v.m.
Hátrýstreinsarar

Inventar til bilar, verkstoð, goymslur v.m.

SOLA • EYKALUTIR & TÆNASTA

Tøkk

Hjartaliga takka vit øllum, sum á miskan hátt vistu samkenslu og hjálpu okkum, tá kára dóttir, systir, konusystir og fosturmamma okkara

MARITA SÍMUNARDÓTTIR
Norðasta Horn, Tórshavn

doyði og varð jarðað. Tøkk til Kjartan Mørkøre, prest, kirkjutænarar, sangarar og berarar. Ein serstøk tøkk til Klaksvíkar Sjúkrahús og Landssjúkrahúsið fyrri umsorgan og vælvild, og ikki at gloyma tykkum í Helsingør, Maibritt og Ole, sum tóku so væl í móti Maritu, tá hon var á Ríkissjúkrahúsinum, og hjálpu henni til tað seinasta. Tøkk til FK-Høyrík og øllum tykkum, sum hjálpu til. Tøkk fyrri blómur, kransar og heilsanir og til øll tykkum, sum fylgdu henni til hennara seinasta hvíldarstað.

Fyrri tey avvarðandi

Lilly, Simun Jóhannis, Jacobina, Esbern og Shane